

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 58/2011
23.9.2011

Asia Virkamieslain 56 §:ssä tarkoitettua korvausta koskeva vaatimus

Muutoksenhakija

A

Virasto Yliopisto

Korvausvaatimus

A on vaatinut, että yliopisto veloitetaan maksamaan hänelle 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Yliopistolla ei ole ollut valtion virkamieslain 9 §:n mukaista perustetta nimittää A:ta määräaikaisiin virkasuhteisiin ajalla 1.1.1988–31.7.2009. Opetustehtävät, joita A on hoitanut, ovat olleet ja ovat edelleen pysyviä. A on yliassistenttina toimiessaan tehnyt samoja opetustehtäviä kuin tuntiopettajana toimiessaan. A:n työtehtävät ovat olleet pääosin opetustyötä, joka on pitänyt sisällään erityisesti kvantitatiivisten tutkimusmenetelmien opettamista ja menetelmien konsultoimista opinnäytetöitä tekeville perus- ja jatkotutkintoja suorittaville opiskelijoille ja tutkijoille.

Korvauksen suuruutta arvioitaessa tulee ottaa huomioon, että A on ollut yliopiston palveluksessa määräaikaisissa virkasuhteissa yli kaksikymmentä vuotta eli koko nykyisen valtion virkamieslain voimassaoloajan. Lyhimmillään nimitykset ovat olleet vain kuukauden pituisia.

Vastine

Yliopisto on vastineessaan todennut muun ohessa, että ennen valtion virkamieslain voimaantuloa 1.12.1994 laissa ei ollut nykyisen lain 9 ja 56 §:ää vastaavia säännöksiä. Tämän vuoksi valtion virkamieslain 56 §:n mukaista korvausvaatimusta ratkaistaessa voidaan ottaa huomioon vain 1.12.1994 jälkeen tehdyt nimitykset.

A on nimitetty yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa tilastotieteen tuntiopettajaksi ajaksi 1.8.1995–31.7.1996 ja päätoimiseksi tilastotieteen tuntiopettajaksi ajoiksi 1.8.1996–31.7.1997, 1.8.1997–31.7.1998, 1.8.1998–31.7.1999. Kaikissa näitä virkasuhteita koskevissa nimittämiskirjoissa on ollut maininta ”kuitenkin siihen, asti kunnes virka vakinaisesti täytetään. Tämän neljän vuoden ajanjakson osalta näyttää jälkikäteen arvioiden siltä, että valtion virkamieslaisa määräajaksi nimittämisen perusteena mainittu avoinna olevan viran väliaikainen hoito on tässä tapauksessa pitkittynyt liiaksi.

A on ollut ajan 1.8.1999–31.7.2000 virkavapaalla yhteiskuntatieteiden tiedekunnasta työskennelläkseen kasvatustieteiden tiedekunnassa 1.9.1999–31.7.2000. Kun tilastotieteen päätoiminen opettajan virka pantiin haettavaksi, A ei tullut siihen valituksi.

A on toiminut kasvatustieteellisessä tiedekunnassa yliassistenttina määräaikaisissa virkasuhteissa 1.9.1999–31.7.2000, 1.8.2000–31.7.2002, 1.8.2002–31.2.2007, 1.8.2007–31.7.2008 ja 1.10.2008–31.7.2009. Valtion virkamieslain 9 §:n 3 momentin mukaan viroista, joihin on aina nimitettävä määräajaksi, säädetään asetuksella. Yliopistoasetuksen 9 §:n mukaan yliassistentin, assistentin, ja apulaisopettajan virat täytetään määräajaksi enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Valtion virkamieslain 56 §:n mukaista korvausta voi vaatia vain ilman sanotun lain 9 §:n 1 tai 2 momentissa mainittua perustetta määräajaksi nimitetty, ei sen sijaan sanotun pykälän 3 momentin nojalla määräajaksi nimitetty henkilö.

A on nimitetty yliopiston hallintoviraston erikoissuunnittelijan tehtävään määräajaksi 1.8.–30.9.2008, koska työn luonne on edellyttänyt määräaikaisen virkasuhteen käyttämistä. Nimittämiskirjan mukaan määräaikaisuuden perusteena on ollut määräaikainen tehtävä yliopistoista valmistuneiden työllistymistä selvittävässä työryhmässä. Kyseessä on ollut raporttiin liittyvien tilastollisten ajojen ynnä muiden sellaisten tehtävien tekemisestä. Raportin oli määrä valmistua vuoden 2008 loppuun mennessä.

Mikäli virkamieslautakunta katsoo, ettei kaikkien nimitysten määräaikaisuudelle ole ollut lainmukaista perustetta, on korvausta määrättäessä huomioitava se, että korvauksen perusteena voidaan huomioon ottaa vain avoimen viran hoidon järjestämiseen liittyneet neljä vuoden pituista määräaikaista virkasuhdetta. Muille määräaikaisille nimityksille on ollut selkeästi lainmukaiset perusteet.

Vastaselitys

A on vastaselityksessään todennut muun ohessa, että yliopiston vastineessa ei ole mainittu A:n nimitystä määräaikaiseen virkasuhteeseen ajaksi 1.8.1994–31.7.1995. Yliopiston vastineessa ei ole myöskään ole perusteltu A:n 1.8.1999–31.7.2000 olleen virkasuhteen määräaikaisuutta.

Virkamieslautakunnan ratkaisu ja perustelut

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukaan virkamieheksi voidaan nimitellä määrääjäksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos työn luonne, sijaisuus, avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikainen järjestäminen tai harjoittelu edellyttää määräaikaista virkasuhdetta.

Valtion virkamieslain 9 §:n 4 momentin mukaan virat, joihin on aina nimitettävä määrääjäksi, säädetään asetuksella. Yliopistoasetuksen 9 §:n mukaan yliassistentin, assistentin ja apulaisopettajan virat täytetään määrääjäksi enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Valtion virkamieslain 56 §:n mukaan virkamiehellä, joka on ilman 9 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä perustetta nimitetty määrääjäksi tai ilman pätevää syytä toistuvasti peräkkäin nimitetty 9 §:n 1 tai 2 momentin nojalla määrääjäksi, on oikeus virkasuhteen virastoon päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä tämän viraston virkamieheksi, saada virastolta vähintään kuuden ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus. Korvauksen määrää maksettavaksi virkamieslautakunta.

Valtion virkamieslain 56 §:ää on muutettu 1.1.2008 voimaan tulleella lailla siten, että oikeus korvaukseen on myös virkamiehellä, joka on ilman 9 §:n 3 momentissa säädettyä erityistä syytä nimitetty määrääjäksi.

Oikeudellinen arviointi

Valtion virkamieslain 56 §:ssä säädetty oikeus korvaukseen koskee säännöksen selvän sanamuodon mukaan vain sanotun lain vastaisesti tehtyjä nimityksiä. Aikaisemmassa laissa ei ollut nykyisen lain 56 §:ää vastaavaa säännöstä. A:n korvausvaatimus on siten lakiin perustumaton niiden virkasuhteiden osalta, joihin hänet on nimitetty ennen valtion virkamieslain voimaantuloa 1.12.1994.

A on hoitanut avoinna olleeseen tilastotieteen tuntiopettajan virkaan kuuluvia tehtäviä ajalla 1.8.1995–31.7.1999 eli useiden vuosien ajan. A on nimitetty hoitamaan kyseisen viran tehtäviä myös ajaksi 1.8.1999–31.7.2000, mutta hän ei ole tosiasiallisesti hoitanut kyseistä tehtävää virkavapaastaan johtuen. Asiakirjoista ei ilmene, että yliopisto olisi edes pyrkinyt täyttämään kysymyksessä olevan viran viivytyksettä. Avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoitoa ei siten ole tässä tapauksessa järjestetty määräaikaisilla nimityksillä vain väliaikaisesti. Yliopiston vastineessa ei ole tuotu esiin, että A:n edellä tarkoitettujen virkasuhteiden määräaikaisuudelle olisi ollut muutakaan valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentissa tarkoitettua perustetta.

Yliassistentin virka kuuluu niihin virkoihin, joihin lain mukaan on aina nimitettävä määräajaksi. A ei siten ole oikeutettu saamaan korvausta nimityksistä yliassistentin virkasuhteisiin.

Yliopiston vastineen mukaan erikoissuunnittelijan virkasuhteessa ajalla 1.8.–30.9.2008 on ollut kyse määräaikaisen tehtävän hoitamisesta yliopistoista valmistuneiden työllistymistä selvittävässä työryhmässä. A ei ole erikseen lausunut tämän virkasuhteen määräaikaisuuden perusteesta, eikä asiakirjoista muutoinkaan ilmene, että erikoissuunnittelijan virkasuhteeseen kuuluneet tehtävät olisivat vastoin yliopiston ilmoitusta olleet pysyväisluonteisia. Työn luonne on siten erikoissuunnittelijan tehtävän osalta edellyttänyt A:n nimittämistä määräajaksi.

Johtopäätös

Virkamieslautakunta on edellä todennut, ettei A:n nimityksille määräaikaisiin virkasuhteisiin ajoiksi 1.8.1995–31.7.1996, 1.8.1996–31.7.1997, 1.8.1997–31.7.1998, 1.8.1998–31.7.1999 ja 1.8.1999–31.7.2000 ole ollut valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukaista perustetta. A:lla on näin ollen virkasuhteensa yliopiston päättyessä oikeus virkamieslain nojalla maksettavaan korvaukseen.

Korvauksen suuruutta arvioitaessa on otettu huomioon muun muassa A:n palvelussuhteen kesto ja hänen mahdollisuutensa saada myöhemmin ammatiaan vastaavaa työtä. Ajaksi 1.8.1999–31.7.2000 tehdyn nimityksen osalta huomioon on otettu, ettei A ole virkavapauden vuoksi tosiasiaissa hoitanut kyseistä virkasuhdetta.

Päätös

Vaatimuksen enemmälti hyläten virkamieslautakunta määrää yliopiston maksamaan A:lle kymmenen (10) kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen.

Sovelletut lainkohdat

Valtion virkamieslaki 9 § 1 ja 4 momentti sekä 56 §
Yliopistoasetus 9 §

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Jussi-Pekka Lajunen

Virkamieslautakunnan päätös oli tulos äänestyksestä, jossa enemmistön muodostivat puheenjohtaja Jukarainen, jäsenet Paanetoja, Äijälä ja Isomäki sekä varajäsen Sahla, ja vähemmistön jäsenet M. Nieminen ja Komulainen.

Liite

Eri mieltä olleiden jäsenten M. Niemisen ja Komulaisen lausuma

Yliopisto tulee määrätä maksamaan A:lle 12 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.